

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року, протокол № 2

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр
із спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

доцентка кафедри соціального забезпечення,
кандидатка економічних наук, доцентка

_____ Ірина КРАВЕЦЬ

26 серпня 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри менеджменту,
економіки,
статистики та цифрових технологій
кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
29 серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	3
2.	Заплановані результати навчання	4
3.	Програма навчальної дисципліни	7
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	10
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	10
	4.2. Аудиторні заняття	10
	4.3. Самостійна робота студентів	10
5.	Методи навчання та контролю	11
6.	Схема нарахування балів	11
7.	Рекомендована література	11
	7.1. Основна література	12
	7.2. Допоміжна література	13
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	15

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	–	073 Менеджмент
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Економіка праці і соціально-трудова відносини
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ППВ.3.11
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	другий (з.ф. – другий)
10.	Семестр	–	третій (з.ф. – четвертий)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3/ 90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	36
	% від загального обсягу	–	40
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	практичні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	самостійна робота (годин)	–	54
	% від загального обсягу	–	60
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2
	самостійної роботи	–	3
	3) заочна форма навчання:		3/90
	аудиторні заняття (годин)		10
	% від загального обсягу		11
	лекційні заняття (годин)		6
	% від обсягу аудиторних годин		60
	практичні заняття (годин)		4
	% від обсягу аудиторних годин		40

	самостійна робота (годин)		80
	% від загального обсягу		89
	тижневих годин:		
	аудиторних занять		1,7
	самостійної роботи		4,4
12.	Форма семестрового контролю	–	залік
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ЗПО 1. Економічна теорія ЗПО 5. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність ППО 1. Історія менеджменту ППО 2. Макроекономіка
	2) супутні дисципліни	–	ЗПО 8. Безпека життєдіяльності та цивільний захист ППО 8. Організаційно-правові основи підприємницької діяльності ППО 9. Менеджмент
	3) наступні дисципліни	–	ППО 9. Менеджмент ППО 11. Теорія організацій ППО 18. Соціальна відповідальність та етика бізнесу ППО 19. HR-менеджмент ППО 28. Стратегічне планування
14.	Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 6. Здатність діяти соціально-відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту
Програмні результати навчання	ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	повторювати визначення понятійно-термінологічного апарату економіки праці та соціально-трудових відносин;
1.2)	називати закони, які є правовою основою економіки праці та соціально-трудових відносин, і трактувати їх основні положення при висвітленні конкретних питань дисципліни; виділяти головні положення, викладені в документах, які є основою міжнародного співробітництва у сфері праці та оцінювати їх значимість;

1.3)	визначати проблеми відтворення населення, ринку праці, реалізації трудової активності населення й розвитку соціально-трудових відносин, соціальної політики в державі;
1.4)	показувати закономірності та способи формування й ефективного використання трудового потенціалу, як основи реалізації ефективної соціальної політики;
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	класифікувати фактори й принципи, які визначають зміст основних категорій економіки праці та соціально-трудових відносин;
2.2)	розуміти зв'язок відтворення робочої сили з ринком праці, проблем безробіття з розвитком економіки та соціальним розвитком, сукупних доходів й споживчих витрат населення з рівнем життя, продуктивності праці та ефективності господарювання з мотивацією трудової діяльності, організацією та нормуванням праці, соціальної політики з проблемами соціального захисту населення;
2.3)	змінювати уяву про розвиток ринку праці та соціально-трудових відносин у зв'язку зі зміною внутрішніх та зовнішніх умов розвитку країни;
2.4)	з'ясовувати та пояснювати актуальні проблеми розвитку сфери праці та соціально-трудових відносин, реалізації соціальної політики і пропонувати їх вирішення;
2.5)	перетворювати словесне визначення показників відтворення населення, зайнятості та безробіття, продуктивності, оплати, нормування й організації праці тощо у математичні вирази;
2.6)	описувати стан ринку праці, демографічну ситуацію, рівень та якість життя населення, рівень суспільної продуктивності праці, стан соціального партнерства та соціальної політики;
2.8)	передбачати майбутні наслідки розвитку економічних і управлінських процесів праці та механізмів удосконалення соціально-трудових відносин;
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	оцінювати стан та проблеми функціонування ринку праці та системи соціально-трудових відносин; стан соціальної політики;
3.2)	розробляти прогнози розвитку ринку праці та соціально-трудових відносин у взаємозв'язку з розвитком демографічних, економічних і соціальних процесів в країні та світі;
3.3)	знаходити шляхи ефективного розвитку ринку праці та соціально-трудових відносин;
3.4)	використовувати вміння й навички при проведенні наукових досліджень щодо забезпечення ефективного формування та використання ресурсів праці, розвитку соціально-трудових відносин, а також у практичній діяльності;
3.5)	окреслювати перспективи організації суспільної праці та соціально-економічні результати й наслідки.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	сегментувати ринок праці та розуміти взаємозв'язки між різними сегментами; аналізувати загалом і в розрізі окремих компонентів сучасну демографічну ситуацію в Україні та тенденції її розвитку; політику доходів і оплати праці; механізм функціонування системи соціально-трудових відносин та реалізації соціальної політики;
4.2)	обчислювати показники, що характеризують відтворення робочої сили, ринок

праці та зайнятість, рівень доходів і витрат населення, ефективність й продуктивність праці, організації, нормування й оплати праці, розвитку соціально-трудової сфери;
4.3) виділяти фактори, що впливають на ринок праці, потреби і рівень життя та формування платоспроможного попиту населення, на величину вартості робочої сили, на продуктивність та оплату праці, фактори, які визначають розвиток соціально-трудових відносин у суспільстві;
4.4) виділяти головні проблеми й причини кризових явищ у сфері праці та соціально-трудових відносин;
4.5) дискутувати з приводу функціонування системи органів і служб зайнятості, реформування сфери праці та соціально-трудових відносин;
4.6) досліджувати макроекономічні механізми регулювання сфери праці та соціально-трудових відносин.
5. Синтез (здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)
5.1) інтегрувати різні методи: для оцінки рівня безробіття, визначення продуктивності праці, оплати праці, вирішення проблем у соціально-трудовій сфері;
5.2) аргументувати потребу регулювання ринку праці та зайнятості населення; вдосконалення управління демографічним розвитком; вдосконалення державної соціальної політики; регулювання доходів населення; регулювання заробітної плати на галузевому й регіональному рівнях та на рівні підприємства з метою забезпечення збалансованого розвитку економічної системи за умов ринкових відносин;
5.3) встановлювати зв'язок між заходами по вдосконаленню організації й нормування праці та економічною ефективністю від їх впровадження, між продуктивністю та оплатою праці, затратами праці та ефективністю праці, суб'єктами соціально-трудових відносин, процесами глобалізації та економікою праці.
6. Оцінювання (здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)
6.1) оцінювати важливість та доцільність законодавчої й нормативно-правової документації на макро-, регіональному та мікро- рівнях у сфері праці та соціально-трудових відносин;
6.2) оцінювати стан розвитку ринку праці та соціально трудових відносин, формування та виконання програм зайнятості, зниження безробіття, подолання бідності, стан стимулювання праці, формування сучасної пенсійної системи й системи соціального захисту;
6.3) обґрунтовувати власні пропозиції щодо удосконалення демографічної, міграційної, соціальної політики, розвитку ринку праці та соціально-трудових відносин;
6.4) узагальнювати зарубіжний досвід регулювання міграційних процесів, зайнятості населення, організації та стимулювання праці, регулювання соціально-трудових відносин.
7. Створення (творчість) (здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)
7.1) розробляти пропозиції щодо формування програм сприяння зайнятості населення, соціального розвитку, управління продуктивністю праці, регулювання соціально-трудових відносин.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економіка праці й соціально-трудові відносини як навчальна дисципліна

Праця й соціально-трудові відносини як предмет наукового економічного дослідження.

Мета, завдання, об'єкт, предмет вивчення дисципліни. Взаємозв'язки дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» з іншими дисциплінами та науками.

Соціально-економічна сутність категорії «праця» та її функції.

Зміст і характер праці.

Становлення, розвиток та актуальні проблеми економіки праці як самостійної наукової дисципліни. Законодавство, що регулює сферу праці.

Тема 2. Соціально-трудові відносини та їх регулювання

Сутність та загальна характеристика системи соціально-трудових відносин. Суб'єкти соціально-трудових відносин. Предмет і рівні соціально-трудових відносин на різних рівнях.

Соціально-трудові відносини у державах загального добробуту.

Якість трудового життя як критерій оцінки стану соціально-трудових відносин. Концепція гідної праці. Передумови виникнення та чинники розвитку соціального партнерства.

Сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки. Моделі, форми і принципи соціального партнерства. Держава у системі соціального партнерства. Наймані працівники та їх представницькі органи як суб'єкти соціального партнерства. Організації та об'єднання роботодавців як суб'єкти соціального партнерства.

Тема 3. Населення як суб'єкт та об'єкт економічних й інших суспільних процесів і явищ

Населення як суб'єкт економічних та інших суспільних процесів і явищ. Людські ресурси.. Класифікація населення країни. Виробничі відносини як основа соціального відтворення населення.

Структура населення у контексті його участі у трудовій діяльності. Працездатність як чинник економічної активності населення. Види працездатності. Характеристика, структура і розміщення населення України.

Відтворення населення, його складові та роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Режими відтворення населення. Природний і механічний рух населення, їх сутність, показники оцінки. Демографічна та соціальна мобільність населення. Аналіз сучасної демографічної ситуації в Україні та тенденції її розвитку. Управління демографічним розвитком. Державна демографічна політика. Регулювання міграційних процесів. Міграційна політика.

Економічно активне та економічно неактивне населення. Проблеми реалізації трудової активності населення.

Демографічна політика держави у довоєнний та післявоєнний період.

Тема 4. Трудовий потенціал і людський капітал суспільства та їх роль у забезпеченні сталого розвитку та відбудови економіки України

Поняття та соціально-економічна сутність трудового потенціалу.

Рівнева та компонентна структура трудового потенціалу.

Розвиток концепції людського капіталу. Людський капітал як соціально-економічна категорія та його зв'язок з трудовим потенціалом.

Інвестування в людський капітал як умова формування конкуренто-спроможної вітчизняної економіки.

Роль людського капіталу у забезпеченні сталого людського розвитку.

Тема 5. Ринок праці в системі соціально-трудових відносин

Ринок праці як підсистема ринкової економіки, його особливості. Поняття «ринок праці». Сучасні умови виникнення та ефективного функціонування ринку праці. Елементи ринку праці: товар, попит, пропозиція, ціна робочої сили. Кон'юнктура ринку праці.

Складові елементи механізму функціонування сучасного ринку праці. Функції сучасного ринку праці. Типи та види ринків праці.

Сегментація ринку праці за різними ознаками.

Особливості й етапи формування ринку праці в Україні.

Основні характеристики новітніх тенденцій розвитку світового ринку праці. Глобалізація в системі світового ринку праці.

Тема 6. Зайнятість населення та безробіття. Державна політика зайнятості у воєнний та повоєнний періоди.

Поняття, види та форми зайнятості населення. Гнучкі форми зайнятості.

Державне регулювання зайнятості населення. Принципи державної політики зайнятості. Основні моделі та напрями державної політики у сфері зайнятості населення. Активні та пасивні методи й заходи регулювання зайнятості. Програми сприяння зайнятості. Система органів і служб зайнятості. Законодавство України про зайнятість.

Підходи до визначення поняття та рівня безробіття. Фактори формування безробіття. Види безробіття. Природна норма безробіття. Соціально-економічна оцінка рівня безробіття. Приховане безробіття.

Визначення статусу безробітного. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення.

Стан і проблеми зайнятості та безробіття в Україні. Державна політика зайнятості у воєнний та повоєнний періоди.

Тема 7. Рівень і якість життя населення як індикатори соціально-трудоових відносин та людського розвитку у суспільстві

Рівень та якість життя як соціально-економічні категорії та складові людського розвитку. Чинники, що впливають на потреби населення і рівень життя. Платоспроможний попит населення, фактори його формування.

Соціально-економічні показники рівня життя населення. Сутність і структура доходів населення. Роль платоспроможного попиту у формуванні рівня та якості життя населення. Принципи формування, рівень і види доходів населення, диференціація доходів (витрат) населення. Доходи домашніх господарств (сімей). Структура сукупних доходів населення. Структура споживчих витрат населення.

Умови та чинники якості життя. Роль соціальної політики у формуванні рівня та якості життя населення. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Сучасні напрями та перспективи розвитку соціальної політики в Україні. Державні соціальні стандарти. Державні соціальні гарантії. Прожитковий мінімум. Законодавчо встановлений та реальний прожитковий мінімум.

Економічна нерівність населення. Державне регулювання доходів населення.

Якість життя населення як чинник конкурентоспроможності економіки та критерій дієвості соціальної політики в державі

Тема 8. Ефективність використання робочої сили

Визначення та критерії ефективності господарювання. Ефективність праці. Поняття продуктивності й ефективності праці, їх взаємозв'язок. Сутність і значення продуктивності праці.

Показники вимірювання продуктивності праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Натуральний метод вимірювання продуктивності праці, обмеження його використання.

Вартісний метод вимірювання продуктивності праці, показники, що розраховуються при застосуванні цього методу, їх переваги і недоліки. Трудовий метод вимірювання продуктивності і сфера його використання.

Класифікація факторів продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці. Взаємозв'язок факторів і резервів продуктивності праці.

Програми управління продуктивністю праці.

Тема 9. Заробітна плата в ринкових умовах та її регулювання

Соціально-економічна сутність заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Функції заробітної плати і принципи її організації.

Елементи організації заробітної плати. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці. Почасова форма оплати праці та її системи. Відрядна форма оплати праці та її системи. Акордна і колективна (бригадна) системи оплати праці.

Оплата праці керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців. Схеми посадових окладів. Оплата праці державних службовців. Контрактна система оплати праці.

Показники та умови преміювання персоналу. Участь працівників у прибутку.

Макроекономічні механізми регулювання заробітної плати. Державне регулювання заробітної плати. Сутність договірного регулювання заробітної плати. Переговори сторін як головний метод договірного регулювання заробітної плати. Мінімальна заробітна плата.

Генеральна тарифна угода. Тарифна угода на галузевому рівні. Регулювання заробітної плати на регіональному рівні. Тарифні угоди на регіональному рівні.

Тема 10. Організація та нормування праці

Поняття організації праці. Завдання щодо поліпшення організації праці. Основні принципи та напрями організації праці.

Поділ і кооперування праці на підприємстві, їх форми. Колективні форми організації праці. Поняття трудового колективу.

Організація і обслуговування робочих місць. Поняття робочого місця, робочої зони. Атестація та паспортизація робочих місць.

Умови праці. Фактори, що визначають умови праці та їх значення для здоров'я і працездатності людей. Удосконалення умов праці.

Сутність і зміст процесу нормування праці. Об'єкти нормування праці. Принципи нормування праці. Класифікація затрат часу.

Робочий час, організація режиму роботи. Законодавче регулювання робочого часу і часу відпочинку. Типові режими праці і відпочинку. Гнучкі режими роботи. Повний і неповний робочий день. Управління нормуванням праці.

Тема 11. Міжнародне співробітництво у сфері праці та сприянні сталому розвитку.

Світові тенденції регулювання соціально-трудових відносин. Сутність і роль глобалізації. Вплив глобалізації на ресурси праці та соціально-трудові відносини. Стан інтеграції України до світового ринку праці.

Міжнародна організація праці (МОП) – координатор міжнародного співробітництва. Вплив МОП на розвиток соціально-трудових відносин. Еволюція розвитку Міжнародної організації праці. Мета, завдання та цілі Міжнародної організації праці. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин у сфері зайнятості.

Світовий досвід регулювання соціально-трудових відносин у сфері оплати праці. Інтеграція міжнародного співтовариства навколо проблем забезпечення сталого розвитку

Передумови переходу України до моделі сталого розвитку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	Економіка праці та соціально-трудові відносини як навчальна дисципліна. Зміст соціально-трудових відносин та їх регулювання	9	2	2	-	-	5	10,5	1	0,5	-	-	9
2.	Населення як суб'єкт та об'єкт економічних й інших суспільних процесів і явищ	9	2	2	-	-	5	8,75	0,5	0,25	-	-	8
3.	Трудовий потенціал та людський капітал суспільства та їх роль у забезпеченні сталого розвитку та відбудови економіки України	10	2	2	-	-	6	9,75	0,5	0,25	-	-	9
4.	Ринок праці в системі соціально-трудових відносин. Регулювання ринку праці України у повоєнний період	11	2	2	-	-	7	10,5	1	0,5	-	-	9
5.	Зайнятість населення та безробіття. Державна політика зайнятості у повоєнний період.	10	2	2	-	-	6	10	0,5	0,5	-	-	9
6.	Ефективність використання трудового потенціалу	11	2	2	-	-	7	10	0,5	0,5	-	-	9
7.	Заробітна плата в ринкових умовах та її регулювання	10	2	2	-	-	6	10,5	1	0,5	-	-	9
8.	Організація та нормування праці	10	2	2	-	-	6	10	0,5	0,5	-	-	9
9.	Міжнародне співробітництво у сфері праці та сприянні сталому розвитку.	10	2	2	-	-	6	10	0,5	0,5	-	-	9
	Всього годин:	90	18	18	-	-	54	90	6	4	-	-	80

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські та практичні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських та практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів охоплює опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами

дисципліни; підготовку до семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; виконання письмових завдань для самостійної роботи студентів; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового заліку.

4.3.2. Завдання для письмової самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Оцінювання самостійної роботи студентів відбувається відповідно до розділу 6 цієї програми, а також відображене в підрозділі 2.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни і здійснюється в межах кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- доповіді;
- дискусійне обговорення проблемних питань;
- робота в малих групах;
- вирішення ситуаційних завдань та розв'язування задач.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у таких формах:

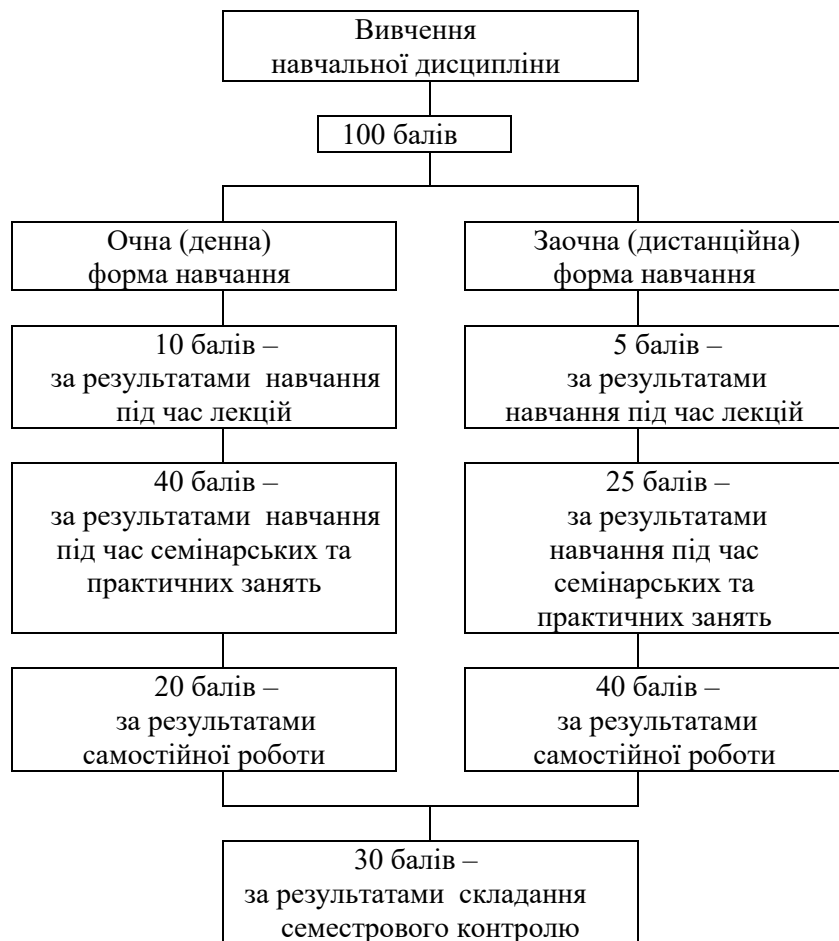
- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування, експрес-опитування студентів на лекції щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове, у формі відкритих питань) опитування на семінарських заняттях;
- 3) захист підготовленого звіту про виконання ІДЗ.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку (30 тестових завдань).

6. Схема нарахування балів

6. Схема нарахування балів

6.1. Наррахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

1. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. Київ : Кафедра, 2020. 310 с
2. Економіка праці та соціально-трудові відносини : практикум для студентів економічних спеціальностей. Харків : НФаУ. 2018. 186 с.
3. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. навч. посібник. М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запирченко та ін. / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.
4. Економіка праці : навч. посіб. / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
5. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посібник. Харків : ХДУХТ, 2017. 189 с.
6. Ільїч Л. М., Акіліна О. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник для студентів закладів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійними програмами бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та 05 «Соціальні та поведінкові науки». Київ: Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2020. 952 с.
7. Навчальний посібник із дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» й 07 «Управління та адміністрування» усіх форм навчання. Укладачі: Іваницька С. Б., Галайда Т. О. Полтава: ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2019. 217 с.

8. Назарова Г. В. Організація та нормування праці : навчальний посібник / Г. В. Назарова, О. В. Іванісов, А. В. Семенченко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 339 с.
9. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

7.2. Допоміжна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.71 р. № 322--VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. додаток до № 50. Ст. 375. (із змінами та доповненнями)
3. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-УІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.
4. Про оплату праці. Закон України від 01.05.1995. Чинна редакція 24.08.2024. <https://ips.ligazakon.net/document/Z950108?an=1>
5. Гетьманцева Н.Д. Трудовий договір як множинна правова конструкція. Науковий журнал «Наукові записки НаУКМА». Юридичні науки. Том 3. 2019 р. С. 49-54.
6. Іжевський П.Г., Кравець І.М. Міжнародна трудова міграція робочої сили та її вплив на внутрішній ринок праці України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1915>
DOI: 10.32782/2524-0072/2022-45-12
7. Карпенко Р. М. Розвиток механізмів державного регулювання ринку праці в умовах модернізації економіки. <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/16878/1/Karpeko.pdf>
8. Костюк О. В., Кравець І. М. Роль державної служби зайнятості у залученні внутрішньо переміщених осіб до трудової діяльності. *Наука і техніка сьогодні. Серія "Економіка"*. № 8 (22). Червень, 2023. С.107-116
9. Кравець І. М. Демографічна криза в Україні: стан, наслідки та перспективи її подолання. Вісник ХНУ. Економічні науки. 2021 (296). №4. с.114-120. DOI: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=7652>
10. Кравець І. М. Праця як важливий ресурс та чинник виробництва. Грааль науки : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. No 44. 582 с. С.227-231. <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/04.10.2024/32>
11. Кравець І.М. Подолання демографічної кризи в Україні як пріоритетне завдання соціальної політики держави. Приазовський економічний вісник. 2021. № 6 (29). URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2021/6_29_ukr/14.pdf
12. Кравець І.М., Камінна О.В., Кубіна А.П. Безробіття та ринок праці в Україні: стан, тенденції, напрями регулювання. Наукові перспективи № 5(47) 2024. С.804-815. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-804-815](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-804-815)
13. Кравець І. М. Здоров Ю. В. Демографічні тенденції відтворення трудового потенціалу Хмельницької області. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток міжнародних економічних відносин : Матер. міжн. наук.-практ. конф. (Львів, 27 квітня 2019 р.) ГО «Львівська економічна фундація». Львів : ЛЕФ, 2019. С. 99-101.
14. Кравець І. М. Особливості вторинної зайнятості в Україні. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія Економіка*. 2018. № 15. С. 90-97.
15. Кравець І. М. Управління трудовим потенціалом : навч. посіб. Хмельницький : ФОП Цюпак, 2015. 424 с.
16. Ланченко Є. О. Розвиток системи соціально-трудових відносин в аграрному секторі економіки. Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. Київ, 2020. 46 с.
17. Леоненко Н. А. Роль трудового потенціалу у відтворенні економічного потенціалу регіону. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 366-372.

18. Лисак В. Ю., Семендяк В. М. Розвиток людського капіталу: суть, проблеми та перспективи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 548-552.
19. Мурашко О. В. Резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві. *Науковий вісник УМО. Серія: Економіка та управління*. 2017. Вип. 4. Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/ekonomika/V_4/Murashko.pdf.
20. Населення України 2021. Демографічний щорічник. Державна служба статистики. Київ. 2022. 187 с.
21. Населення України. Демографічний вимір якості життя : монограф. / за ред. О. М. Гладуна ; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи. Київ, 2019. 396 с.
22. Основні характеристики ринку праці України у першому півріччі 2024 року. Національний інститут стратегічних досліджень. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/osnovni-kharakterystyky-rynku-pratsi-ukrayiny-u-pershomu>
23. Палієнко О. А. Демографічна криза в Україні: шляхи її подолання. *Молодий вчений*. 2017. № 9.1 (49.1). С. 133-136.
24. Паустовська Т. І. Регулювання ринку праці в умовах сучасної світової конкуренції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 17, частина 2. 2018. С. 33-38
25. Рой В., Жабінець О. Видимі та латентні наслідки COVID-19 для регулювання соціально-трудових відносин в сфері МСБ України / Проєкт «Підтримка діяльності УНП ФГС СхП». Київ, 2020. 24 с.
26. Руденко О. М. Інструментарій моніторингу трансформації соціально-трудових відносин та її впливу на ефективність інноваційної діяльності. *Інноваційна економіка*. 2017. № 1–2 (67). С. 95–103.
27. Рудик О. А. Сутнісні характеристики соціально-трудових відносин як економічної категорії. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 3 (65). С. 206-211
28. Сало Я. В. Соціально-економічні аспекти стратифікації суспільства у формуванні українського середнього класу. Матеріали дисертації, поданої на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук за спец. 08.00.07 – демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. Одеса, Полтава, 2020. 227 с.
29. Семенова Л. Ю., Педан О. В. Шляхи удосконалення системи організації праці на підприємстві в сучасних ринкових умовах. *Молодий вчений*. 2015. № 11 (26), Част. 2. С. 105-109.
30. Сичова В. Сутність локального правового регулювання трудових відносин в Україні. *Трудове право*. 1/2019. С. 76-79
31. Співробітництво України з МОП. Міністерство соціальної політики України. Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/content/spivrobitnictvo-z-mop.html?PrintVersion>.
32. Становлення та розвиток трудового права як прояв єдності приватних і публічних начал. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4 (102). С. 83-92.
33. Становлення та розвиток трудового права як прояв єдності приватних і публічних начал. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4 (102). С. 83-92.
34. Статистика зарплат. URL: <https://www.work.ua/stat/salary/?time=year>
35. Три чверті роботодавців відчувають дефіцит кадрів в Україні. Європейська Бізнес Асоціація. URL: <https://eba.com.ua/try-chverti-robotodavtsiv-vidchuvayut-defitsyt-kadriv-v-ukrayini/>
36. Трудове право : навч. посіб. / Н. Д. Гетьманцева, Л. В. Вакарюк, І. Г. Козуб, О. Я. Орловський. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 272 с.
37. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності : монограф. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.
38. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2022 року. Статистичний збірник. Державна служба статистики. Київ. 2022. 84 с.

39. Шатайло О. А., Капінос Г. І. Організація нормування праці та шляхи його вдосконалення. Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=74498>.
40. Шахно А. Ю. Моделі розвитку та державне регулювання людського капіталу в умовах глобалізації. Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Львів, 2019. 47 с.
41. Шепелева А. Працевлаштування ВПО: проблеми й особливості. *Deutsche Welle*. 2024. 25 квіт. URL: <https://www.dw.com/uk/pracevlastuvanna-vpo-problemi-j-osoblivosti/a-688...>
42. Шостак Л. В., Сур'як А. В. Адаптація зарубіжного досвіду трансформації ринку праці в умовах воєнного стану та макроекономічної нестабільності. *Економіка і суспільство*. 2024. Вип. 67. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/index>
43. Що треба знати про український ринок праці у 2024 році? URL: <https://budni.robota.ua/career/shho-treba-znati-pro-ukrayinskiy-rinok-pratsi-u-2024-rotsi-doslidzhennya-ta-analitika-vid-robota-ua>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України;
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України;
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України;
4. <https://fpsu.org.ua> - Офіційний веб-портал Федерація професійних спілок України
5. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України;
6. <http://www.nbuv.gov.ua> - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
7. <https://dcz.gov.ua> - офіційний сайт Державної служби зайнятості

